

29.4.2021

KESTÄVÄÄ KASVUA JA TYÖTÄ 2014–2020 — SUOMEN RAKENNERAHASTO-OHJELMAN MYÖNTÄMISVALTUUKSIEN JAKO VUONNA 2021

Päätöksellä esitetään jaettavaksi ensimmäisessä lisätalousarviossa momentille 32.30.64 (EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muihin koheesiopoliittikan ohjelmiin) budjetoidut rakennerahasto-ohjelman 2014–2020 valtuudet 255 357 000 euroa käytettäväksi Suomen rakennerahasto-ohjelmaan vuosille 2021–2023 kohdistuvaan REACT-EU-rahoitukseen.

Rakennerahasto-ohjelmaan kohdistuvan REACT-EU-rahoituksen myöntämismisvaltuuksien budjetointi I LTA 2021

Heinäkuun 2020 Eurooppa-neuvostossa sovittiin osana elpymisrahoituskokonaisuutta REACT-EU-välineestä (*”Recovery Assistance for Cohesion and the Territories of Europe”*), joka tuo lisärahoitusta käynnissä oleviin 2014–2020 ohjelmakauden rakennerahasto-ohjelmiin.

REACT-EU-rahoitus on tarkoitettu koronaelvytykseen suunnattavaksi. REACT-EU-välineen toimenpiteillä tuetaan pandemian aiheuttaman kriisin vahinkojen korjaamista alueilla, joiden talous ja työllisyys ovat kärsineet erityisen paljon. Komission maakoh- taisten suositusten mukaisesti varoja kohdennetaan ensisijaisesti pk-yritysten tukemi- seen ja uusiutumiseen kriisistä selviytymiseksi, digitaaliseen ja vihreään siirtymään sekä sitä tukevaan tutkimukseen ja innovointiin. REACT-EU-asetus on astunut voimaan jou- lukuussa 2020. REACT-EU-lisämäärärahojen sisältö sekä päivitettyt arviointikriteerit on hyväksytty rakennerahasto-ohjelman seurantakomitean kokouksessa 4.12.2020. Alu- eilla REACT-EU-rahoituksen käytön suunnittelu tehtiin indikatiivisten rahoitusosuuksien ja joulukuussa 2020 annetun ohjeistuksen pohjalta. Komissio hyväksyi Suomen REACT-EU:ta koskevan ohjelmanmuutoksen päätöksellään 12.4.2021.

Keskeistä REACT-EU:n osalta on saada rahoitus käyttöön nopeasti, jotta rahoitus tukee oikealla tavalla alueiden elpymistä ja varat tulevat täysimääräisesti hyödynnetyiksi. Lähtökohtana on, että koko ohjelmaan sisällytetty kehys tulee saada käytetyksi, jotta Suomi voi varmistaa maksimaalisen rahoitussaan- tonsa.

REACT-EU-välineen lisävaltuudet on budjetoitu vuoden 2021 ensimmäisessä lisäta- lousarviossa kokonaisuudessaan, jotta myöntämismisvaltuuksilla saadaan vastattua elvy- tystarpeisiin alueilla mahdollisimman nopeasti. Rahoitus tulee käyttää muun ohjelma- kauden 2014–2020 rahoituksen tavoin vuoden 2023 loppuun mennessä.

Eduskunta hyväksyi 24.3.2021 vuoden 2021 ensimmäisen lisätalousarvion. Siinä mo- mentille 32.30.64 budjetoitiin REACT-EU-rahoitukseen myöntämismisvaltuuksia yhteensä 294 960 000 euroa. Myöntämismisvaltuuden lisäyksestä 168 549 000 euroa on EU:n raken- nerahastojen rahoitusosuutta ja 126 411 000 euroa valtion rahoitusosuutta.

Vuonna 2021 budjetoitujen REACT-EU-rakennerahastovarojen jako välittävälle toimielimille

Alueellisia EAKR-varoja esitetään jaettavaksi välittävälle toimielimille yhteensä 178 748 000 euroa. ESR:n alueellisia varoja jaetaan rakennerahasto-ELY-keskuksille yhteensä 76 609 000 euroa.

Suunnittelutyön ja hankevalintojen jälkeen alueilla on valmius käynnistää hankkeet heti, kun valtioneuvosto on päättänyt REACT-EU-rahoituksen jaosta alueille. Rahoitus kohdistetaan kaikille alueille. Myöntämisvaltuuksien jaossa on huomioitu tilastoaineiston perusteella tehty arvio aluetaloudesta, alueen koronaresilienssistä eli sopeutumis- ja muutosjoustavuudesta sekä koronan aluevaikutuksista ja rakennerahastovaroja käyttävien välittävien toimielinten tarve-esitykset, jotka on tehty voimassa olevien maakunnan yhteistyöryhmien maakuntaohjelmien toimeenpanosuunnitelmiin sisältyvien rahoitus-suunnitelmien (Laki alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista, 7/2014, 33 §) pohjalta.

Vuoden 2021 ensimmäisessä lisätalousarviossa budjetoidut rahoitusosuudet tulee suunnata rakennerahasto-ohjelman REACT-EU:n toimintalinjoihin 8 ja 9 sekä erityistavoitteisiin 12.1, 12.2, 12.3 ja 12.4 maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelman rahoitus-suunnitelman mukaisesti.

EAKR-rahoitusta käytetään ensisijaisesti pk-yritysten tukemiseen ja erityisesti uusiutumiseen kriisistä selviytymiseksi, digitaaliseen ja vihreään siirtymään ja sitä tukevaan tuotteiden, palveluiden ja tuotantomenetelmien kehittämiseen sekä uuden teknologian käyttöönottoon. Toimenpiteiden tarkempi fokusointi tehdään kussakin maakunnassa niiden maakuntaohjelmien älykkään erikoistumisen strategioiden ja tunnistettujen kehittämistarpeiden pohjalta. Myös näkökulma elinkeinoelämän ja koko yhteiskunnan nopeassa siirtymisessä kohti hiilineutraalisuutta tulee huomioida valmistelussa.

ESR-rahoitusta käytetään pääsääntöisesti työllisyyden edistämisen ja COVID-19-pandemian jälkeisen elpymisen tukemiseen. ESR-rahoituksella parannetaan digitaalista osaamista vastauksena yhteiskunnassa nopeasti tapahtumassa olevaan digiloikkaan sekä kehitetään digitaalisia palveluita ja mm. digitaalisia oppimisympäristöjä (pl. investoinnit laitteisiin). ESR-rahoituksella edistetään yritysten ja niiden henkilöstön valmiuksia ja osaamista (pl. digitaidot) sekä yrittäjien nopeaa muutoskyvykkyyttä tarjoamalla koulutusta, neuvontaa, ohjausta ja vertaisoppimista. Lisäksi parannetaan yritysten johdon osaamista kriisitilanteiden vastuullisessa johtamisessa ja tarjotaan keinoja niin johtajien kuin henkilöstön, yksinyrittäjien ja itsensä työllistäjien työhyvinvointiin uudennaisissa tai epävarmoissa tilanteissa. Rahoitettavissa hankkeissa huomioidaan myös yritysten vihreä siirtyminen ja innovointi.

Lisärahoitukseen kohdistuva valtion vastinrahoitus budjetoidaan ohjelmakaudella 2014–2020 noudatettavien osarahoitussuhteiden (EU 50 % ja kansallinen julkinen rahoitus 50 %, josta valtion osuus 75 %) mukaisesti. Laskennallista 25 % kunta- ja muun julkisen osuutta ei kuitenkaan edellytettäisi kuntien heikentyneestä taloustilanteesta johtuen, ellei voimassa oleva lainsäädäntö toisin edellytä.

Lisäksi esitetään, että valtioneuvosto oikeuttaisi työ- ja elinkeinoministeriön tarvittaessa tekemään muutoksia päätösehdotuksen mukaisiin alue- ja viranomaiskohtaisiin valtuuk-

siin rakennerahasto-ohjelman viimeisten toteutusvuosien aikana. Näin pyritään ohjelmakauden loppuvaiheessa maksimaalisen jouston aikaansaamiseen ja ohjelman täysimääräisen toteutuksen varmistamiseen.

Momentin 32.30.64 vuonna 2021 budjetoitujen REACT-EU-myöntämisvaltuuksien jakoesitys

Suomen rakennerahasto-ohjelma	EU + valtio milj. €
Alueellinen osio	
EAKR RR-ELY-keskuksille ja maakuntien liitoille	178 748 000
ESR RR-ELY-keskuksille	76 609 000
<i>Alueellinen osio yhteensä</i>	<i>255 357 000</i>
Jaetaan myöhemmin	
EAKR	19 782 000
ESR	8 476 000
Tekninen tuki	11 345 000
<i>Jaetaan myöhemmin yhteensä</i>	<i>39 603 000</i>
I LTA 2021 momentti 32.30.64, budjetoitu yhteensä	294 960 000

Myöhemmin jaettavat valtuudet

Nyt tehtävällä päätöksellä jätetään jakamatta vuoden 2021 I lisätalousarviossa budjetoituja rakennerahastovaltuuksia yhteensä 39 603 000 euroa, jotka jaetaan myöhemmin työ- ja elinkeinoministeriön päätöksillä. Jakamatta jää EAKR-varoja 19 782 000 euroa ja ESR-varoja 8 476 000 euroa. Jakamatta jätettyjä REACT-EU-varoja voidaan kohdentaa tarveperusteisesti REACT-EU-rahoituksen tavoitteiden kannalta keskeisiin toimiin sekä vastata esimerkiksi äkillisen rakennemuutoksen tilanteisiin. Jakamatta jäävät teknisen tuen myöntämisvaltuudet 11 345 000 euroa jaetaan työ- ja elinkeinoministeriön päätöksellä, kuten valtioneuvosto on päätöksellään 12.6.2014 valtuuttanut.

Lisäksi jakamatta jää edelleen aiemmin jakamatta jätettyjä rakennerahastovaltuuksia yhteensä noin 5 700 000 euroa, joilla voidaan vastata esimerkiksi ilmeneviin äkillisen rakennemuutoksen tilanteisiin.

LIITE

REACT-EU-toimenpiteiden toimeenpanoon kohdennettava rahoitus yhteensä

Myöntämisvaltuudet maakunnittain/RR-ELY-keskuksittain

	ELY-keskukset			Maakuntien liitot
	ESR	ELY Y&L	EAKR-yritystuet	EAKR
Etelä-Savo	4 185 000		7 811 000	1 954 000
Pohjois-Karjala	4 457 000		8 319 000	2 079 000
Pohjois-Savo	5 760 000		9 890 000	3 546 000
<i>Etelä-Savon RR-ELY yht.</i>	<i>14 402 000</i>		<i>26 020 000</i>	
Etelä-Karjala	1 879 000		2 629 000	1 753 000
Kanta-Häme	2 063 000		2 886 000	1 925 000
Kymenlaakso	2 273 000		3 086 000	2 220 000
Päijät-Häme	2 975 000		4 167 000	2 779 000
Uusimaa	14 479 000		20 272 000	13 514 000
<i>Hämeen RR-ELY yht.</i>	<i>23 669 000</i>		<i>33 040 000</i>	
Varsinais-Suomi	4 851 000		6 790 000	4 526 000
Etelä-Pohjanmaa	2 788 000		3 902 000	2 602 000
Keski-Suomi	4 069 000		5 778 000	3 716 000
Pirkanmaa	5 478 000		7 669 000	5 113 000
Pohjanmaa	1 935 000		3 162 000	1 355 000
Satakunta	2 970 000		4 156 000	2 771 000
Keski-Pohjanmaa	1 452 000		2 034 000	1 356 000
<i>Keski-Suomen RR-ELY yht.</i>	<i>23 543 000</i>		<i>33 491 000</i>	
Pohjois-Pohjanmaa	8 074 000	458 000	11 759 000	6 620 000
Lappi	4 877 000	595 000	6 800 000	3 985 000
Kainuu	2 044 000	120 000	2 981 000	1 670 000
<i>Pohjois-Pohjanmaan RR-ELY yht.</i>	<i>14 995 000</i>	<i>1 173 000</i>	<i>21 540 000</i>	
Maakunnat yht.	76 609 000	1 173 000	114 091 000	63 484 000